

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-131 назди МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.06.2023, № 295)

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 30.09.2026, №6

Барои сазовор донистани Раҳимзода Олим Шариф, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои тиббӣ.

Диссертатсияи «Оптимизатсияи таъхис ва муолиҷаи невралгияи баъдигерпесӣ» аз рӯйи ихтисоси 3.1.11. Неврология ба ҳимоя 12.06. соли 2026 қабул карда шуд, протоколи №2 шурои диссертатсионии 6D.KOA-131 назди МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» (734026, ш. Душанбе, кӯчаи Сино, 29-31), ки бо фармоиши КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.06.2026 №195/шд тасдиқ шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Раҳимзода Олим Шариф, 1995 санаи таваллуд. Довталаби дараҷаи илмӣ соли 2020 МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино»-ро аз рӯйи ихтисоси «Кори таъобатӣ» хатм кардааст. Солҳои 2021–2023 ординатураи клиниро аз рӯйи ихтисоси «Неврология» дар кафедраи бемориҳои асаб ва генетикаи тиббии МДТ «Донишқадаи таҳсилоти баъдидипломии кормандони соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон» гузаштааст. Дар вазифаи ассистенти кафедраи асабшиносии МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» фаъолият менамояд.

Диссертатсия дар кафедраи асабшиносии МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино» иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ – Исоева Манижа Башировна, номзади илмҳои тиббӣ, дотсенти кафедраи асабшиносии МДТ «Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино».

Муқарризони расмӣ:

– Нургужаев Еркин Смагулович – доктори илмҳои тиббӣ, профессори кафедраи бемориҳои асаби Донишгоҳи миллии тиббии Қазоқистон ба номи С.Д. Асфендияров (ш. Алмаато, Ҷумҳурии Қазоқистон)

– Фирузаи Искандарӣ – доктори фалсафа (PhD), духтур-асабшиноси Маркази тиббии Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба диссертатсия тақризҳои мусбат доданд.

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд (ш. Самарқанд) дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби Абдуллаева Н.Н. - профессори кафедраи неврологияи Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд, доктори илмҳои тиббӣ, профессор имзо ва аз ҷониби Ризаев Ж.А. – Ректори Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд, д.и.т., профессор тасдиқ шудааст, қайд шуд, ки кори диссертатсионии Раҳимзода О.Ш. кори илмӣ-тахассусии анҷомёфта мебошад, ки дар он ҳалли вазифаи муҳими илмӣ – беҳтар намудани ташҳис ва табобати невралгияи баъдигерпесӣ, ки барои неврология ва тибби амалӣ дар маҷмӯъ аҳамияти назарраси илмӣ ва амалӣ дорад. Кор ба талаботи фасли 3, бандҳои 31, 33, 34 ва 35 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 (бо тағйиру иловаҳо аз 26 июни соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, ки ба диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои тиббӣ аз рӯйи ихтисоси 3.1.11. Неврология пешниҳод карда мешаванд, пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои тиббӣ мебошад.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ оид ба мавзӯи диссертатсия 11 интишороти илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар нашрияҳои илмии тақризшавандаи Феҳристи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 1 патент (№ бақайдгирии 1717 аз 05.05.2026), 1 пешниҳоди

ратсионализаторӣ (№ бақайдгирии 3653/R1141 аз 20.09.2025) нашр кардааст

Муҳимтарин корҳо аз рӯи мавзӯи диссертатсия:

1. Раҳимзода О.Ш. Современные подходы к диагностике постгерпетической невралгии [текст] / О.Ш. Раҳимзода, Н.А.Зарифи, М.Б. Исоева // Ж. “Симург”. – 2024. – № 3 (23). – С. 158-165.

2. Раҳимзода О.Ш. Усулҳои муносири табобати невралгии баъдигерпесӣ [матн] / О.Ш. Раҳимзода, Н.А. Зарифӣ, М.Б. Исоева, Рабоева Ш.Р. // Авҷи Зухал. – 2024. – № 4. – С. 121- 130.

3. Раҳимзода О.Ш. Показатели температуры кожи в зонах пораженных дерматомов у больных с постгерпетической невралгией [текст] / О.Ш. Раҳимзода, Н.А.Зарифи, М.Б. Исоева // Ж. “Симург”. – 2025. – № 3 (27). – С. 121-127.

4. Раҳимзода О.Ш. Зухуроти клиникии невралгии баъдигерпесӣ вобаста ба категорияҳои синнусолии беморон [матн] / О.Ш. Раҳимзода, Н.А. Зарифӣ, М.Б. Исоева, Рабоева Ш.Р. // Авҷи Зухал. – 2026. – № 1. – С. 115-120.

Дар корҳои нашршуда хусусиятҳои клиникии невралгии баъдигерпесӣ вобаста ба синну сол ва маҳалли осеб, тағйироти ҳарорати маҳаллии пӯст ва микросиркулятсия дар дерматомҳои осебдида, инчунин натиҷаҳои истифодаи пентоксифиллин дар табобати маҷмӯии беморӣ инъикос ёфтаанд. Ҳаҷми умумии интишорот – 4,5 ҷузъи чопӣ, аз ҷумла саҳми муаллиф – 80%.

Ба диссертатсия ва автореферат 3 тақризи мусбат ворид шудааст:

1. Аз дотсенти кафедраи бемориҳои асаб ва генетикаи тиббӣ ба номи профессор Раҷабалиев Ш.Ф.-и МДТ «Донишқадаи таҳсилоти баъдидипломии кормандони соҳаи тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон» н.и.т. – Абдурахмонова Р.Ф – эрод нест.

2. Аз духтур-асабшинос, дотсенти кафедраи неврология, психиатрия, реабилитология ва асабҷарроҳии академияи тиббии Ҷанубии Қазоқистон,

н.и.т. директори ҚДМ “Медисина орталиғи Жануя”-и ш. Астана
- Елубаева А.М. – эрод нест.

3. Аз духтур-асабшиноси Маркази тиббии “Алтамед+”, н.и.т. –
Мадаминова Т.В. – эрод нест.

Дар тақризҳо мубрамияти мавзӯ, навгонии илмӣ ва аҳамияти амалии таҳқиқоти гузаронидашуда қайд карда мешавад. Инчунин зикр мегардад, ки кори диссертатсионии Раҳимзода О.Ш. таҳқиқоти анҷомёфта ва аз ҷиҳати амалӣ муҳим буда, ба ихтисоси 3.1.11. Неврология мувофиқат мекунад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои тиб мебошад.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар бо он асоснок карда мешавад, ки онҳо бо дастовардҳои худ дар соҳаи неврология, аз ҷумла дар омӯзиши дарди нейропатикӣ ва бемориҳои системаи асаби канорӣ маълуманд, дар ин мавзӯ интишороти илмӣ доранд ва аз ин рӯ метавонанд ба кори диссертатсионӣ, мубрамият, аҳамияти назариявӣ ва арзиши амалии он баҳои холисона диҳанд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқи илмӣ:

коркард карда шуд: равишҳо ба арзёбии маҷмӯии ҷараёни клиникӣ, ҳарорати маҳаллии пӯст ва ҳолати микроциркулятсия дар дерматомҳои осебдида дар беморони невралгияи баъдигерпесӣ (НБГ) вобаста ба синну сол, маҳалли осеб ва давраи беморӣ;

пешниҳод шудааст ворид намудани пентоксифиллин ба табобати маҷмӯии НБГ (ба таври системавӣ ва бо усули электрофорези доругӣ), ки дар муқоиса бо табобати стандартӣ барқароршавии ҳарорати пӯстро бештар (74,4% нисбат ба 55,1%), мӯътадилшавии микрогардиш (41,1% нисбат ба 33,3%) ва 2,3 маротиба кам шудани басомади синдроми дардро таъмин менамояд;

исбот шудааст нақши синни калонсол, мӯҳлати дерӣ оғози табобати зиддивирӯсӣ (баъд аз 7 шабонарӯз), навъҳои вазнини (спастикӣ ва руқудӣ-

стазӣ) микросиркулятсия ва вазоконстриксияи бо системаи симпатикӣ вобаста дар ташаккули ҷараёни музмини НБГ;

ҷорӣ намудани хусусияти марҳилавии тағйироти термометрӣ ҳангоми НБГ: дар давраи шадид «минтақаҳои гарм» (65,1%), дар давраҳои зершадид (51,8%) ва музмин (61,2%) бошад «минтақаҳои хунук» бартарӣ доранд. Ин маълумот имкон медиҳад, ки ҳарорати маҳаллии пӯст ва нишондиҳандаҳои микрогардиш ҳамчун маркерҳои объективии вазнинӣ ва динамикаи барқароршавӣ истифода шаванд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқ бо он асоснок карда шудааст, ки:
исбот намудани невралгияи баъдигерпесӣ ҳамчун синдроми музмини дарди невропатикӣ ифода меёбад. Дар патогенези ин синдром вайроншавии танзими симпатикӣ, микрогардиш ва терморегулятсия дар дерматомҳои осебдида нақши муҳим дошта, бо доираи бастаи «дард - фаъолшавии симпатикӣ - вазоспазм - ихтилоли трофикӣ» ба ҳам алоқаманданд.

Вобаста ба масъалагузори дар диссертатсия ҷойдошта самаранок маҷмӯи усулҳои мавҷудаи асосии таҳқиқоти клиникӣ, неврологӣ ва асбобӣ, истифода шуданд. Ба он шкалаи визуалии аналогӣ, пурсишномаҳои McGill ва DN4, электротермометрия ва флоуметрияи лазерии доплерӣ дар таҳлилгари «ЛАЗМА ПФ» дохил мешаванд;

баён шудани маълумот дар бораи басомади баландтари НБГ дар шахсони синни калон (62,5% нисбат ба 37,5% дар беморони синни миёна). Дар калонсолон ҷараёни музмин ва осеби дерматоми гарданӣ ва шохаҳои асаби сешоха, дар беморони синни миёна бошад маҳалгирии торакалӣ ва камарию чорбандӣ бештар вомехӯранд;

ошкор гардидани омилҳои асосие, ки ба музминшавии синдроми дард ҳангоми НБГ мусоидат мекунанд: дар 84,5% беморон навъҳои патологияи микрогардиш, дар 58,9% ҳолатҳо навъҳои вазнин муайян карда шуданд. Онҳо бештар дар шаклҳои камарию чорбандӣ (70,2%) ва торакалӣ

(67,8%) вомехӯранд, дар ҳоле ки дар шакли офталмикӣ навъи гиперемикӣ (52,0%) бартарӣ дорад;

омӯхта шуданд самаранокии истифодаи пентоксифиллин ба таври системавӣ ва бо усули электрофорези доругӣ дар табобати маҷмӯии НБГ. Табобат терморегулятсия ва микросиркулятсияро дар дерматомҳои осебдида беҳтар намуда, дар давоми 6 моҳи мушоҳида шиддат ва басомади синдроми дардро коҳиш медиҳад;

аз нав такмил додани равишҳо ба ташҳиси объективӣ, гуруҳбандии беморон ва назорати самаранокии табобати НБГ бо назардошти давраи беморӣ, маҳалли осеб ва навъи ихтилоли микрогардиш.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешаванд, ки:

коркард ва ҷорӣ карда шуданд усули табобати маҷмӯии НБГ бо ворид намудани пентоксифиллин ба таври системавӣ ва бо усули электрофорези доругӣ. Аз рӯйи натиҷаҳои кор патент (№ бақайдгирии 1717 аз 05.05.2026) ва пешниҳоди ратсионализаторӣ (№ бақайдгирии 3653/R1141 аз 20.09.2025) гирифта шуданд;

Аҳмияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешаванд, ки

коркард ва ҷорӣ карда шуданд усулҳои ташҳиси объективии ихтилолоти нашвӣ-тағзиявӣ ҳангоми невралгияи баъдигерпесӣ дар асоси электротермометрия ва лазердоплерфлоуметрия, инчунин нақшаи муолиҷаи маҷмӯии невралгияи баъдигерпесӣ бо истифода аз пентоксифиллин – ба амалияи табобатии шӯъбаи асаби Маркази миллии тиббии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Шифобахш” ва ба раванди таълими кафедраи асабшиносии МДТ “ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино”.

муайян карда шуданд самтҳои ташҳиси объективӣ ва мониторинги НБГ бо истифодаи электротермометрия ва флоуметрияи лазерии доплерӣ. Ин усулҳо имкон медиҳанд, ки давраи беморӣ дақиқ карда шуда, навъҳои

патологии микросирулятсия ошкор ва динамикаи барқароршавӣ арзёбӣ гардад;

офарида шуд барои татбиқи васеи натиҷаҳои бадастомада дар амалияи шӯъбаҳои асаб ва муассисаҳои кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ. Натиҷаҳо аллакай ба кори шӯъбаҳои неврологии ММТ ҚТ «Шифобахш» ва раванди таълими кафедраи асабшиносии МДТ «ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино» ҷорӣ карда шудаанд;

муаррифӣ карда шуд маҷмӯи тавсияҳои амалӣ, ки ба оғози саривактии табобати зиддивирӯсӣ, ошкор намудани барвақтии беморони дорои хавфи баланди музминшавии дард, коҳиш додани шиддати синдроми дард ва баланд бардоштани самаранокии табобати беморони НБГ равона шудаанд.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки назария ба маълумоти арзёбии маҷмӯии клиникӣ, неврологӣ ва асбобии синдроми дард, терморегулятсия ва микросирулятсия дар беморони невралгияи баъдигерпесӣ асос ёфтааст;

ғоя асоснок шудааст ба натиҷаҳои таҷрибаи шахсии клиникӣ ва ҷамъбасти маълумоте, ки ҳангоми таҳқиқоти муқоисавии 168 бемори НБГ (гурӯҳи асосӣ - 90, гурӯҳи назоратӣ - 78 бемор), ки дар ММТ ҚТ «Шифобахш» дар солҳои 2022–2024 муоина шудаанд, ба даст омадааст;

истифода шудаанд муқоисаи дурусти маълумоти муаллиф ва маълумоти адабиёт оид ба масъалаи баррасишаванда;

муайян шудаанд мувофиқати назариявӣ ва амалии натиҷаҳои таҳқиқот бо натиҷаҳои сарчашмаҳои мустақил, ки ба патогенези дарди нейропатикӣ, ихтилоли вегетативӣ ва микросирулятсионӣ ҳангоми невралгияи баъдигерпесӣ бахшида шудаанд;

истифода шуданд усулҳои муосири ҷамъоварӣ ва коркарди оморӣ маълумот истифода шудаанд (Statistica 10.0, SPSS 25.0; меёриҳои ғайрипараметрии Манн–Уитни, Краскел–Уоллис, Вилкоксон, Фридман, χ^2 , меёри дақиқи Фишер, меёри Мак-Немар). Ҳаҷми маводи клиникӣ кофӣ

буда, мӯҳлатҳои мушоҳида (3 ва 6 моҳ) дуруст интихоб шудаанд ва усулҳои арзёбии самаранокии табобат мувофиқанд, ки асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаҳоро таъмин менамояд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ: дар иштироки ӯ дар ҳамаи марҳилаҳои раванди таҳқиқотӣ иборат аст: таҳияи нақшаи таҳқиқот, таҳлили адабиёти ватанӣ ва хориҷӣ, иҷрои тамоми ҳаҷми таҳқиқоти клиникӣ, арзёбии шиддати синдроми дард, гузаронидани таҳлили омории маълумоти бадастомада, таҳияи хулосаҳо ва тавсияҳои амалӣ, омода намудани интишорот ва маърузаҳои илмӣ аз рӯйи мавзуи кор.

Дар маҷлиси 30.09 соли 2026 шурои диссертатсионӣ қарори сазовор донишани Раҳимзода Олим Шариф бо дараҷаи номзади илмҳои тиббӣ аз рӯйи ихтисоси 3.1.11. Неврология.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 12 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм 3 нафар аз рӯйи ихтисоси баррасишаванда. Аз 12 нафар иштирокдоштагон дар маҷлис, ки ба шуро шомил буданд. Овоз доданд: тарафдор 12, муқобил нест, бюллетенҳои беэътибор нест.

Муовини раиси
шурои диссертатсионӣ
д.и.т., дотсент

Одинаев Ш.Ф.

Одинаев Ш.Ф.

Котиби илмӣ
шурои диссертатсионӣ
н.и.т., дотсент

Пирматова М.А.

Пирматова М.А.

30.09.с.2026.